

De West-Vlaamse Arbeidszorgmedewerker in beeld

Rapport Steunpunt Arbeidszorg betreffende het werkingsjaar 2012

Inhoud

1.	Registratiesysteem en gegevensverzameling.....	3
1.1	Waarom een Vlaams registratiesysteem?.....	3
1.2	Structuur registratiesysteem	3
1.3	Gegevensverzameling	3
1.4	West-Vlaamse Arbeidszorginitiatieven	4
2.	West-Vlaamse resultaten	5
2.1	sectoraal.....	5
2.2	Het profiel van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker	6
2.2.1	Geslacht	6
2.2.2	Leeftijd	6
2.2.3	Leefsituatie	7
2.2.4	Burgerlijke staat	7
2.2.5	Inkomen	8
2.2.6	Problematiek	9
2.2.7	Onderwijsverleden	9
2.2.8	Het werkverleden van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker	10
2.3	De doorverwijzers van de Vlaamse arbeidszorgmedewerker.....	11
2.4	De prestaties van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker	12
2.5	De vergoeding van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker	12
2.6	Persoonsgebonden subsidiering.....	12

1. Registratiesysteem en gegevensverzameling

1.1 Waarom een Vlaams registratiesysteem?

Het profiel van de Vlaamse arbeidszorgmedewerker was tot voor 2010 niet gekend. Er bestonden wat provinciale cijfers en een aantal cijfergegevens per sector maar deze toonden slechts een fragmentair beeld. Dit mede omdat de wijze waarop de informatie werd samengebracht en de elementen die werden geregistreerd varieerden, waardoor het erg moeilijk was om algemene Vlaamse conclusies te formuleren en een Vlaams beeld te schetsen.

De Ronde Tafel Arbeidszorg koos er dan ook voor om in 2010 werk te maken van een uniform Vlaams registratiesysteem. Bij de ontwikkeling van deze online-toepassing werd verder gebouwd op reeds bestaande registratieformulieren, waaronder die van West-Vlaanderen.

1.2 Structuur registratiesysteem

Het registratiesysteem is zo opgebouwd dat elk arbeidszorginitiatief een eigen login heeft en elke arbeidszorgmedewerker een eigen identificatienummer. De gegevens van een arbeidszorgmedewerker zijn enkel raadpleegbaar door het arbeidszorginitiatief dat deze gegevens in het systeem heeft ingegeven. Door te werken met een identificatienummer en niet met bijvoorbeeld het rijksregisternummer van een persoon kunnen de gegevens op anonieme wijze verwerkt worden.

1.3 Gegevensverzameling

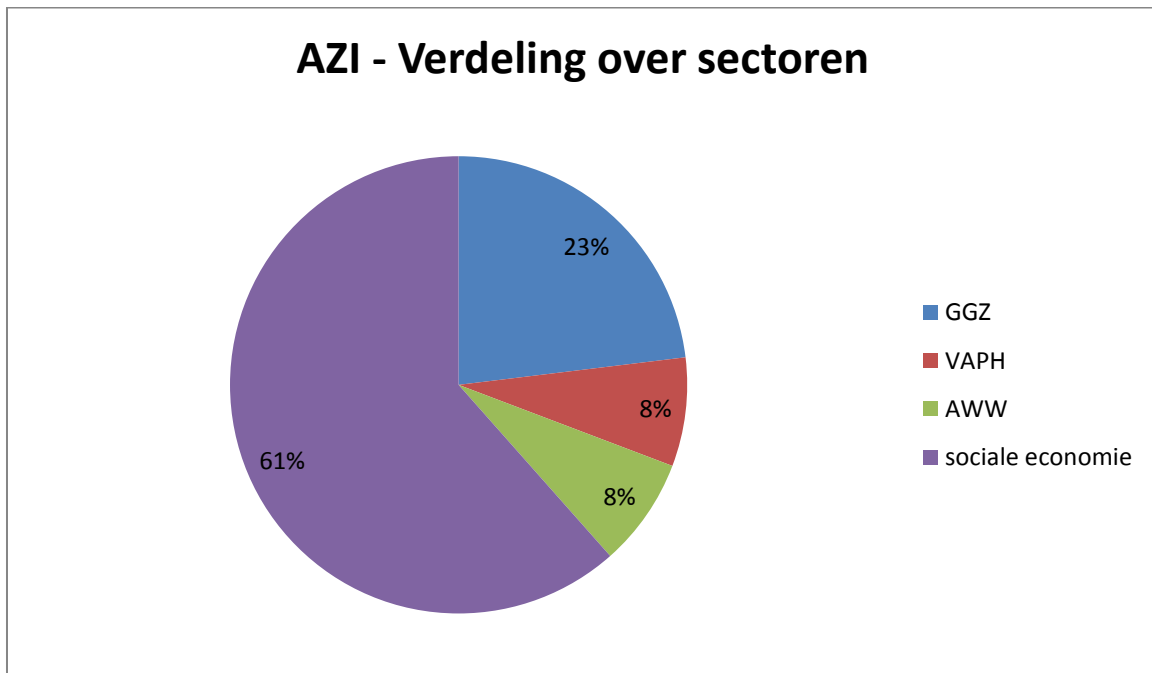
Er werd aan alle arbeidszorginitiatieven, die voldoen aan de criteria opgesteld door de Ronde Tafel Arbeidszorg, gevraagd om alle medewerkers te registreren. Kort aangegeven gaat het over de volgende criteria:

- Het arbeidszorginitiatief biedt arbeid op maat.
- Het arbeidszorginitiatief biedt zorg op maat.
- Het arbeidszorginitiatief biedt vrijwillige maar geen vrijblijvende arbeid.
- Het arbeidszorginitiatief werkt trajectmatig.
- Arbeidsmatige activiteiten vervangen geen bezoldigde arbeid.
- Het arbeidszorginitiatief werkt niet-categoriaal.
- Het arbeidszorginitiatief werkt inclusief.
- Het arbeidszorginitiatief is ingebed in een regionaal netwerk.

1.4 West-Vlaamse Arbeidszorginitiatieven

De arbeidszorginitiatieven aangesloten bij de provinciale steunpunten of de provinciale overlegstructuren registreerden de arbeidszorgmedewerkers die op hun werkvloeren actief waren. Voor West-Vlaanderen komt dit neer op 26 initiatieven.

Figuur 1 weerspiegelt de spreiding van de West-Vlaamse arbeidszorginitiatieven per sector.

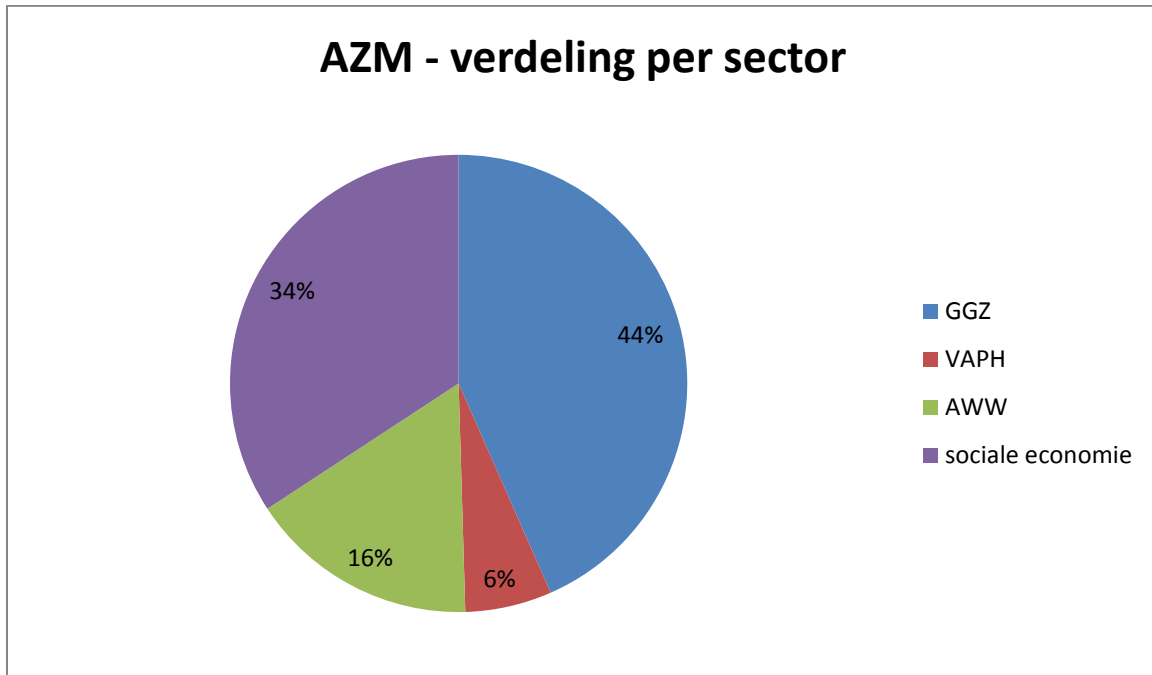
Over de sectoren heen kan gesteld worden dat er per arbeidszorginitiatief gemiddeld 37 arbeidszorgmedewerkers op jaarbasis bereikt worden. Het grootste arbeidszorginitiatief biedt activiteiten aan 105 personen. Langs de andere zijde van dit continuüm biedt het kleinste arbeidszorginitiatief activiteiten aan 2 arbeidszorgmedewerkers.

Deze cijfers moeten genuanceerd worden geïnterpreteerd, daar er een technisch defect in het registratiesysteem zit die een foutenmarge van 0,5% oplevert. Dit technisch defect wordt weggewerkt door een nieuwe registratiesysteem dat in 2013 in gebruik zal genomen worden.

2. West-Vlaamse resultaten

2.1 sectoraal

In West-Vlaanderen zijn er 961 arbeidszorgmedewerkers actief. De verdeling van deze arbeidszorgmedewerkers over de sector van het arbeidszorginitiatief waarin ze actief zijn, geeft volgend resultaat:

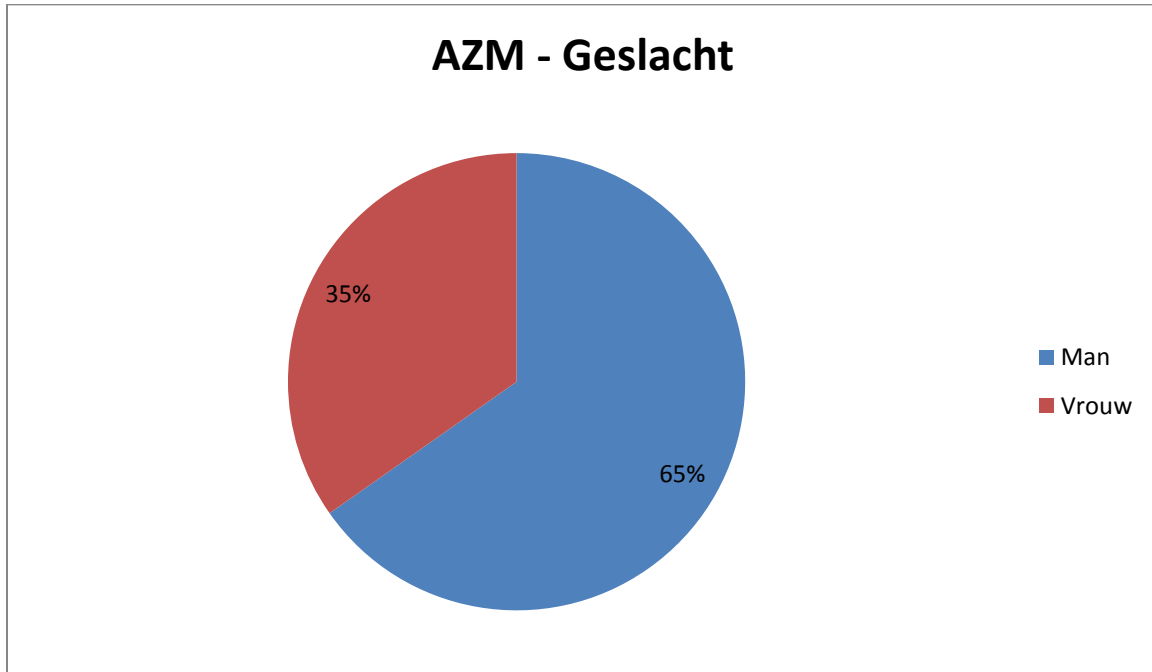

De meeste arbeidszorgmedewerkers zijn actief in een arbeidszorginitiatief binnen de geestelijke gezondheidszorg (44%). Op de tweede plaats komen arbeidszorgmedewerkers actief binnen een arbeidszorginitiatief binnen de sociale economie (34%).

Arbeidszorginitiatieven binnen het Vlaams agentschap voor personen met een Handicap en de settings binnen het algemeen Welzijnswerk bieden een werkvloer aan 22% van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerkers (respectievelijk 6% en 16%).

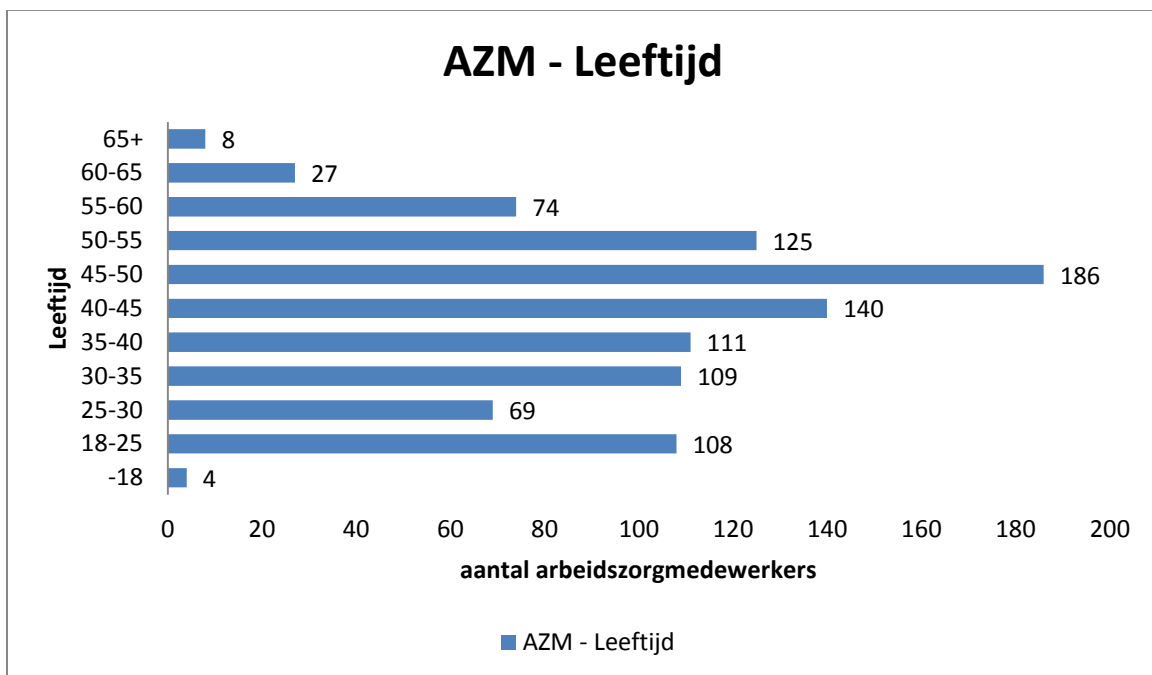
2.2 Het profiel van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker

2.2.1 Geslacht

65% van de West-Vlaamse medewerkers zijn mannen.

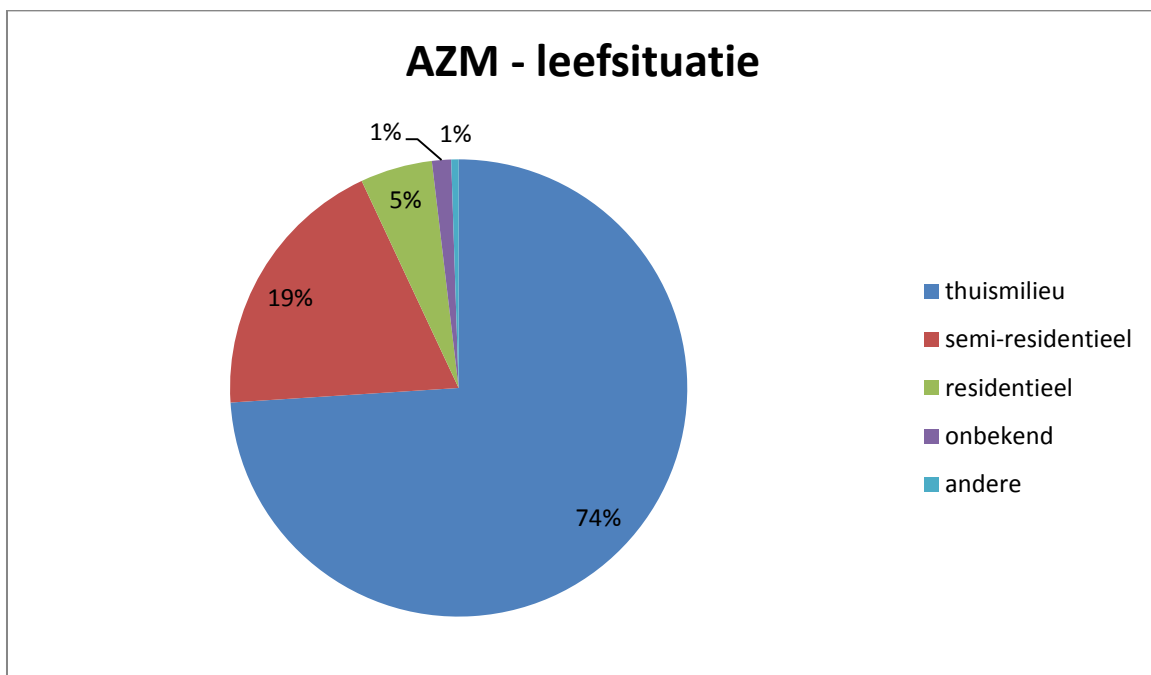
2.2.2 Leeftijd

De grootste groep arbeidzorgmedewerkers is tussen de 45 en de 50 jaar (19%). Daarna volgen de groepen 40-45 jarigen (15%), 50-55 jarige (13%) en 35-40 jarigen (12%).

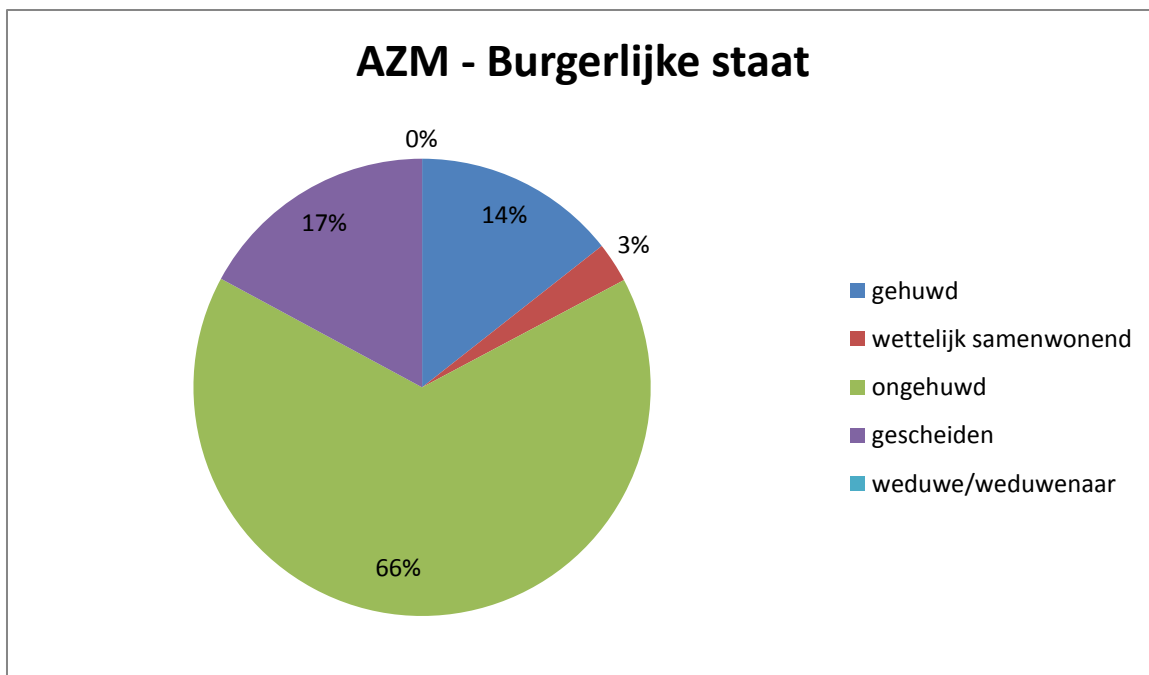
2.2.3 Leefsituatie

Bijna drie vierden van de arbeidzorgmedewerkers, nl. 74% verblijft in een thuismilieu. Dit kan zowel alleenwonend, samenwonend, inwonend bij kinderen of andere familieleden,... zijn. Daarnaast verblijft net geen 20% van de arbeidzorgmedewerkers in een semi-residentiele woonvorm zoals bijvoorbeeld beschut wonen, geïntegreerd wonen, beschermd wonen of begeleid wonen. De arbeidzorgmedewerkers die niet in een thuismilieu of semi-residentiele woonvorm leven, wonen ofwel in een residentiële context, in een andere situatie ofwel is de woonsituatie bij het arbeidzorginitiatief niet gekend. Onderstaand figuur geeft visueel weer hoeveel arbeidzorgmedewerkers in welke situatie leven.

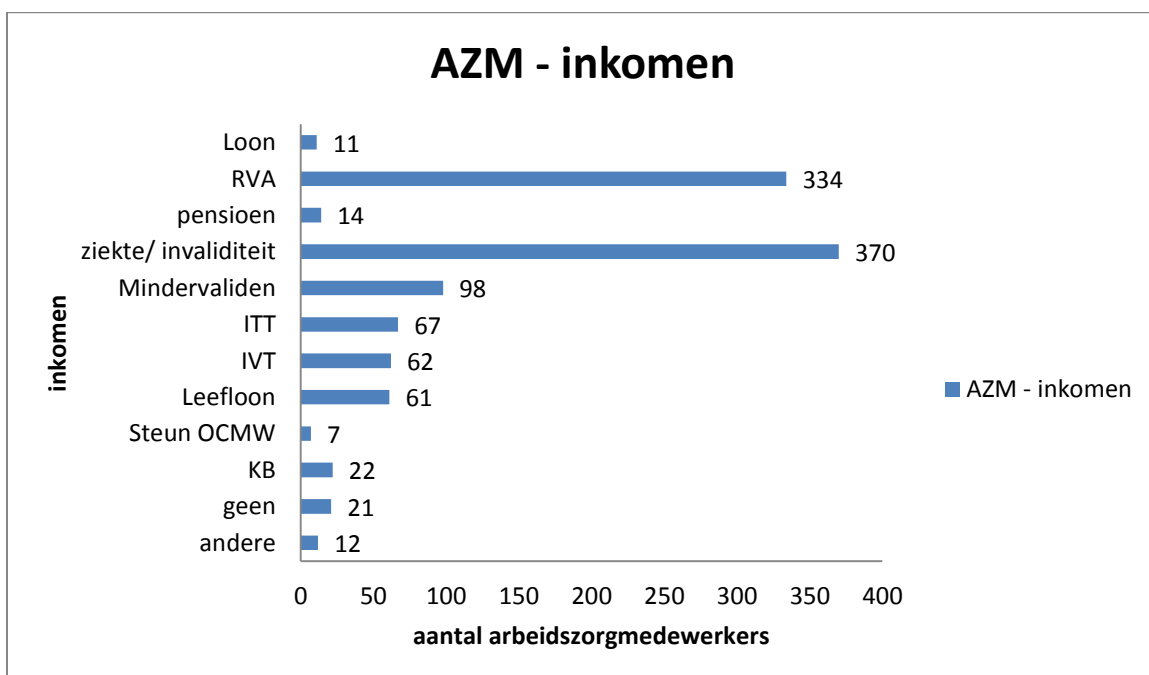
2.2.4 Burgerlijke staat

Wanneer de burgerlijke staat van de arbeidzorgmedewerkers onder de loep wordt genomen, dus de wettelijke situatie, blijkt twee derde van de arbeidzorgmedewerkers ongehuwd te zijn. Hierna worden de West-Vlaamse resultaten weergegeven.

2.2.5 Inkomen

Bij het registreren van de arbeidszorgmedewerkers werd ook het inkomen van deze mensen bevraagd. Meerdere antwoordmogelijkheden waren hierbij mogelijk, aangezien verschillende inkomensbronnen kunnen gecumuleerd worden.

Zoals de figuur aangeeft zijn 2 inkomenscategorieën in het oog springend: veel arbeidszorgmedewerkers genereren inkomsten vanuit een ziekte of uit een werkloosheidsuitkering.

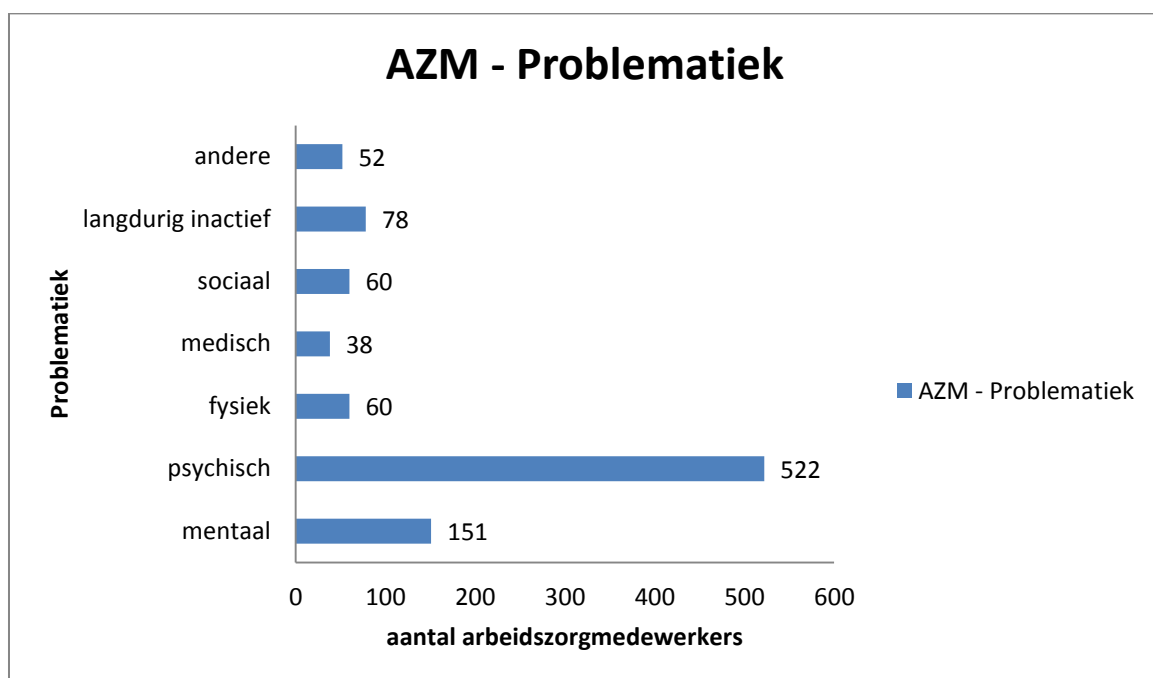
11 arbeidszorgmedewerkers ontvangen een loon. Dit is een opmerkelijke vaststelling die waarschijnlijk te verklaren is doordat een aantal arbeidszorgmedewerkers hun deeltijdse tewerkstelling combineren met arbeidszorg. Zonder hier een oordeel over te vellen, opteerde

de Ronde Tafel Arbeidszorg ervoor om deze registratiemogelijkheid op te nemen in het systeem. Dit omdat de praktijk aantoont dat dergelijke combinaties voorkomen.

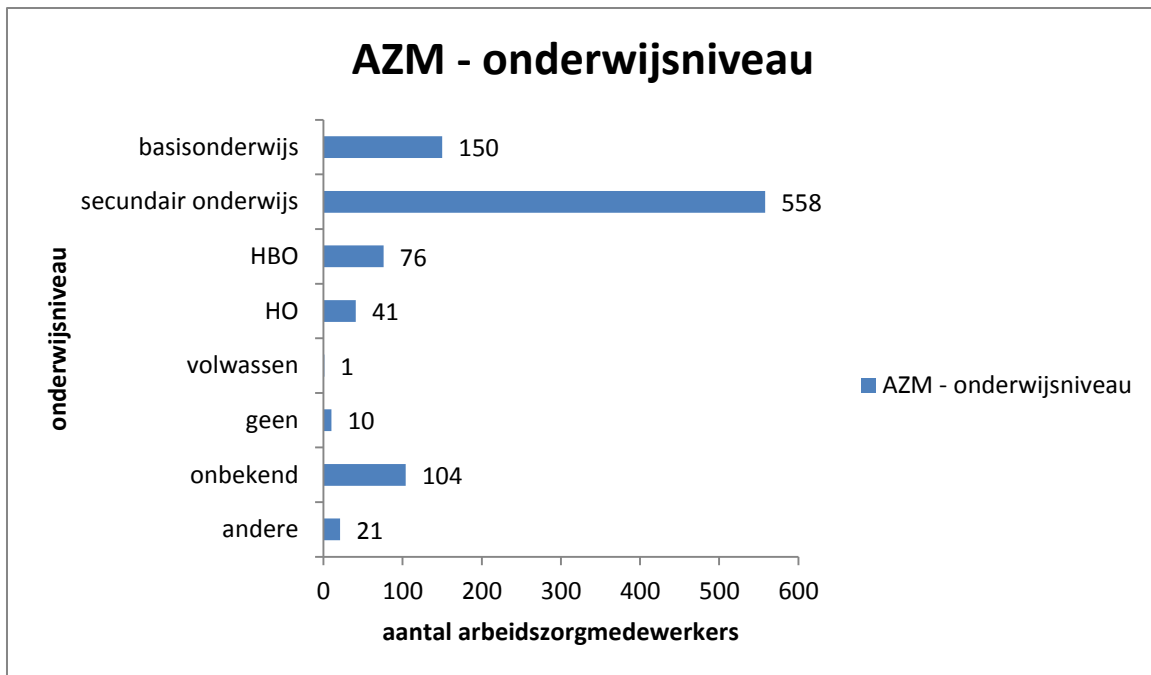
2.2.6 Problematiek

Arbeidszorg is een aanbod voor personen met een vraag naar arbeid, die op betaalde werkvloeren geen plaats vinden. Heel veel verschillende problematieken kunnen hier de basis van zijn en vaak is er sprake van een multi-problem situatie. Wanneer de hoofdproblematiek in kaart wordt gebracht, blijkt dat meer dan de helft (54%) van de arbeidszorgmedewerkers kampen met psychische/ psychiatrische problemen. 16% van de medewerkers heeft een mentale beperking. De overige arbeidszorgmedewerkers kampen met fysieke/sensorische (6%), medische (4%), sociale problemen (6%) of zijn al langdurig inactief (8%).

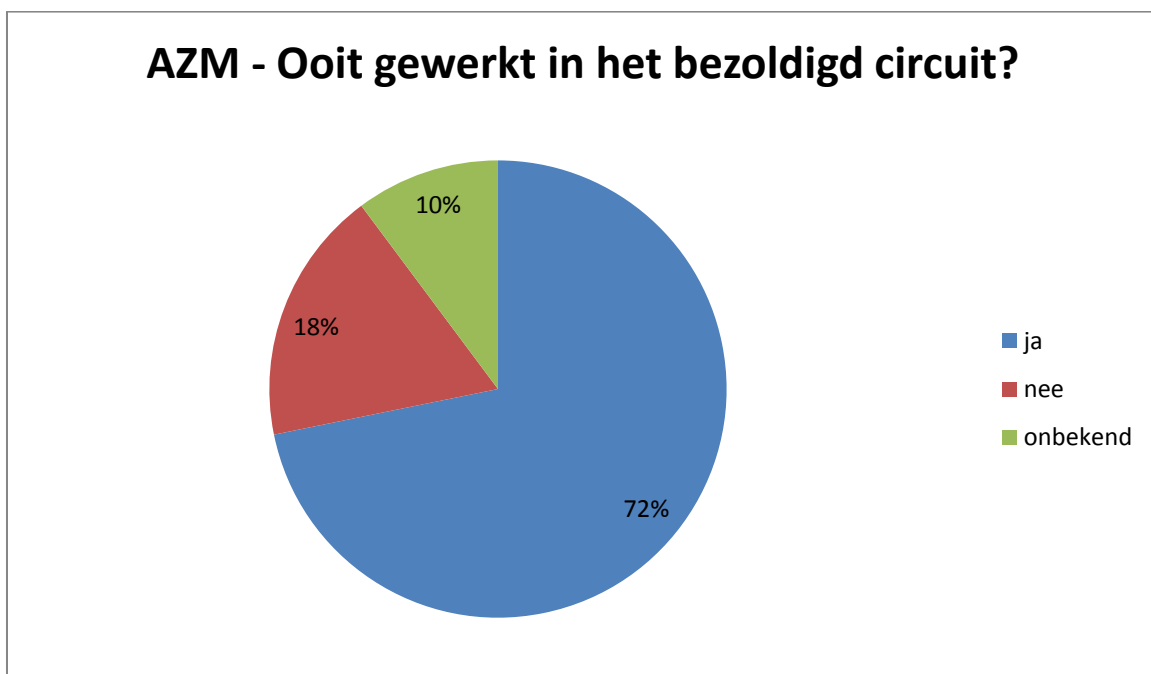
2.2.7 Onderwijsverleden

Wanneer aandacht wordt besteed aan het onderwijsverleden van de arbeidszorgmedewerkers en het hoogst beëindigde onderwijsniveau (met getuigenschrift behaald) in kaart wordt gebracht, blijkt dat de meeste arbeidszorgmedewerkers (58%) het secundair onderwijs beëindigd hebben. 16% beëindigde het basisonderwijs, 8% beëindigde het hoger beroepsonderwijs en 4% beëindigde het hoger onderwijs. Van 104 arbeidszorgmedewerkers (11%) is het arbeidszorginitiatief niet op de hoogte van wat het hoogste beëindigde onderwijsniveau is. De overige 3% van de arbeidszorgmedewerkers beëindigden het volwassenonderwijs, geen enkele onderwijsvorm of een andere vorm van onderwijs (bijvoorbeeld in het buitenland).

2.2.8 Het werkverleden van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker

Wanneer naar het werkverleden van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker wordt gekeken, blijkt dat 72% van de arbeidszorgmedewerkers ooit in het bezoldigde circuit heeft gewerkt. 18% heeft nooit betaald werk verricht en van 10% is het arbeidszorginitiatief niet op de hoogte van het werkverleden van de medewerker.

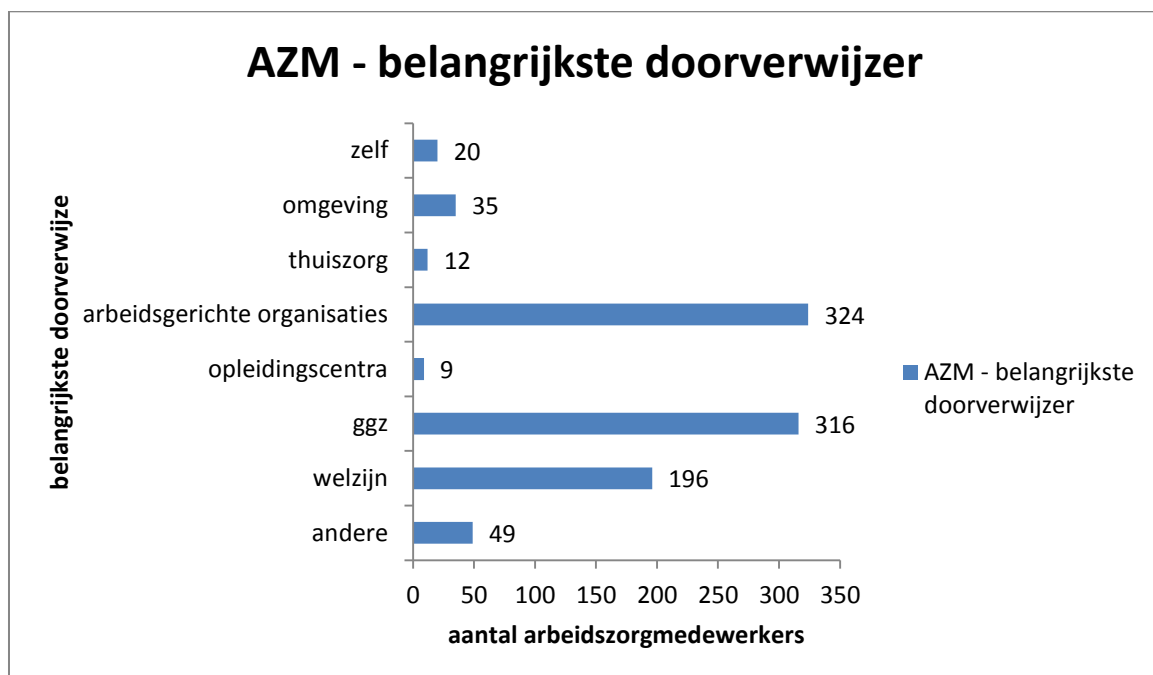

2.3 De doorverwijzers van de Vlaamse arbeidszorgmedewerker

Arbeidszorgmedewerkers kunnen via verschillende kanalen in contact komen met arbeidszorg. In het registratiesysteem werd dan ook bevraagd welke instantie of persoon het belangrijkste was voor de doorverwijzing naar arbeidszorg. Er kon slechts één doorverwijzer gekozen worden.

24% van de arbeidszorgmedewerkers heeft een arbeidsgerichte organisatie als belangrijkste doorverwijzer. Onder arbeidsgerichte organisaties vallen GTB, VDAB, sociale en beschermde werkplaatsen, vakbonden of een ander arbeidszorginitiatief. Voor 33% van de arbeidszorgmedewerkers was een instantie uit de geestelijke gezondheidszorg de belangrijkste doorverwijzer. Het kan hier gaan om een psychiatrisch ziekenhuis, om een CGG, een revalidatiecentrum GGZ, een psychiatrische afdeling in een algemeen ziekenhuis of een initiatief beschut wonen. Daarnaast wordt ook 20% van de arbeidszorgmedewerkers doorverwezen door een welzijnsorganisatie, zoals bijvoorbeeld begeleid wonen, beschermd wonen, CAW, OCMW, justitiehuizen,...

De overige arbeidszorgmedewerkers hadden een opleidingscentrum, iemand uit de omgeving, thuiszorg, of een andere instantie (vb. CAW, mutualiteit) als doorverwijzer. 2% van de arbeidszorgmedewerkers vond zelf de weg naar het arbeidszorginitiatief.

Twee derde van de arbeidszorgmedewerkers zijn doorverwezen door instanties binnen de geestelijke gezondheidszorg of door een arbeidsgerichte organisatie, zoals blijkt uit bovenstaand figuur.

2.4 De prestaties van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker

Op West-Vlaams niveau worden wekelijks 13.782 uren arbeidszorg gepresteerd. Hier staan 460 VTE arbeidszorgmedewerkers voor in. (Binnen arbeidszorg presteert een voltijds medewerker 30 uur per week). De doorsnee West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker presteert dan ook 14.3 uren per week in arbeidszorg. Dit betekent dat er 2,1 arbeidszorgmedewerkers moeten gerekend worden om aan een voltijds equivalenten kracht te komen.

2.5 De vergoeding van de West-Vlaamse arbeidszorgmedewerker

Voor de gepresteerde uren ontvangen 74% van de arbeidszorgmedewerkers een vergoeding. De overige 26% krijgt geen vergoeding van het arbeidszorginitiatief. Een vergoeding kan variëren tussen een motivatiepremie, een onkostenvergoeding of een vergoeding in natura. Dit kan dan bijvoorbeeld gaan over een warme maaltijd, kosteloos meegaan op uitstap,...

2.6 Persoonsgebonden subsidiëring

Subsidiëring is een moeilijk verhaal als het gaat over arbeidszorg. Daarom lijkt het ook waardevol om even stil te staan bij de persoonsgebonden subsidies die arbeidszorginitiatieven specifiek krijgen voor de begeleiding van de arbeidszorgmedewerker.

Uit het registratiesysteem blijkt dat de arbeidszorginitiatieven voor 516 van de 961 (53%) medewerkers geen persoonsgebonden subsidie ontvangen. Voor 47% van de medewerkers is er een persoonsgebonden subsidie voorzien. Let wel, deze subsidie dekt zelden alle kosten die verbonden zijn aan een medewerker die actief is in een arbeidszorginitiatief. Voor 14% van de arbeidszorgmedewerkers krijgt de setting een subsidie in het kader van het meerbanenplan, wat momenteel nog steeds een projectmatige en dus tijdelijke subsidiëring is. Voor 19% van de arbeidszorgmedewerkers is er een subsidiëring voorzien vanuit het decreet sociale werkplaatsen. In West-Vlaanderen is voor 4% van de arbeidszorgmedewerkers een subsidiëring voorzien vanuit het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en 10% van de arbeidszorgmedewerkers krijgen hun begeleiding gesubsidieerd door lokale of regionale besturen.

